

[K. Hølvæg Petersen.]

Men selv om valgmuligheder af denne karakter udbygges, samler hovedinteressen sig om folkeskolen, og hertil vil jeg gerne i denne forbindelse også regne de frie skoler og realskolerne. Hvordan kan folkeskolen sættes i stand til at løse opgaven for den resterende procent? Som jeg nævnte, har man skridt for skridt inden for folkeskolen haft mulighed for at gøre undervisningen mere og mere meningsfyldt. Men der stilles, når vi skal se på den resterende procent, overordentlig store krav til skolen; det drejer sig om lærerne, det drejer sig om lokalerne, det drejer sig om de hjælpemidler, man må have til rådighed.

Må jeg om lærerne sige, at det må være muligt for dem at give en individuel behandling af børnene i denne kategori; det vil igen sige, at der fra samfundets side må lægges stigende vægt på lærernes uddannelse, på deres muligheder for en videreuddannelse.

Jeg nævnte værkstedsklokalerne, men det er jo ikke de eneste lokaleproblemer, man står over for i folkeskolen. Hvis man skal være i stand til at foretage hensigtsmæssige gruppedelinger, må man i al almindelighed være i stand til at tilbyde langt bedre lokaleforhold, end det har været muligt i dag trods de store anstrengelser, der er sat ind fra det offentlige side på at løse dette problem. Det er meget vigtigt, om man virkelig kan tilbyde de unge en række muligheder for at vælge mellem fag, og ikke blot bogligt betonedede fag, men også, som jeg understregede det, praktisk betonedede fag. Det fører nok til, at man må lægge større vægt på centraliseringen. Den om-dannelse, der finder sted med hensyn til kommunestrukturen, peger jo på, at denne udvikling vil finde sted i øget tempo.

Jeg vil også gerne gøre et par bemærkninger om nogle af de krav, der stilles til undervisningen på de lavere trin. Overlæge Lebel pegede på, at hvis man venter til 14 års alderen med at give en utraditionel undervisning, kan det være for sent. Det kan være, at vi på de lavere undervisnings-

trin skal løse lidt på faggrænserne, sådan at der i højere grad kan gennemføres et tværfagligt samarbejde. Det kan godt være, at vi skal se på bestemmelserne i folkeskoleloven om fagene for de 7 første skoleår, og her kan vi lære af det, der er sket inden for 8.-10. klasserne, hvor netop faget orientering er baseret på, at man skal bringe de enkelte fag til samvirke. Jeg tror, vi skal overveje en større grad af valgfrihed også på lavere trin.

Det er ting, der skal overvejes, det er ikke ting, der kan løses i en håndvending, og det er ikke ting, man løber let til. Det vil jeg gerne sige til hr. Gottschalck-Hansen, der jo gav udtryk for megen optimisme, da han talte om, at hvis vi nu blev enige, ville det kunne forløbe let. Det kan godt være, vi her i det høje ting kan blive enige om nogle principbeslutninger; men der kan ikke være tvivl om, at man ude omkring i skolerne vil blive stillet over for meget store vanskeligheder med at leve op til kravet om at imødekomme de enkelte børns forudsætninger — for det er det krav, vi står over for, og i dette tilfælde må man fra skolens, fra samfundets side kunne interessere sig for det enkelte barn.

Vi skal udbygge særundervisningen, specialundervisningen. Ja men det er et uhyre krav at blive stillet over for med hensyn til lokaler, med hensyn til lærerkræfter, med hensyn til skolepsykologer. Jeg er helt enig i de betragtninger, der er fremført om de handicappede. Da man for nylig i Norge havde en diskussion om undervisningspligtens forlængelse, hævdede en deltager i debatten, at før man skred til at gennemføre en forlængelse af undervisningspligten, burde man udbygge undervisningen for de handicappede. Her må vi erindre, at før 1958 var det faktisk ikke obligatorisk at gennemføre specialundervisning i danske skoler. Der er nået kolossalt meget siden 1958, men der er stadig meget tilbage at gøre.

Vi står ikke over for at skulle vælge én løsning, der udelukker en anden, men vi står i hvert fald over for kravet om at yde